

KELŐFIZETÉS
HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy évre ... 180 Lei.
 Fél évre ... 75 Lei.
 Egy negyed évre ... 37-50 Lei.
 Egy hóra ... 12-50 Lei.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG
 Aradi és csanádi egyesül-
 vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 267.

KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 Balovardnál Regula Ferdinánd I. (József foh.-nt 22)
TELEFON-SZÁM

Nyitási költségeit
 megállapodás szerint.

Arad, 1920.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Kedd, szeptember 21.

Valeanu közlekedésügyi miniszter Aradon.

A szombatról vasárnapra virradó éjjel Aradra érkezett Valeanu tábornok közlekedésügyi miniszter. Reggel 9 órakor a vasuti állomáson, ahol a miniszter szalonkocsijában töltötte az éjszakát, a CFR. részéről Mihailovici helyettes igazgató, a város részéről pedig Daschivici tábornok üdvözölték. A miniszter elsősorban a CFR igazgatóságát, majd az egyéb vasuti intézményeket tekintette meg, aztán a Weitzer- és Martagvárakat látogatta meg. Valeanu tábornok tegnap este Aradról Timisoarára (Temesvárra) utazott.

A városi tisztviselők bérmozgalma.

Szombat délután a városi tisztviselők küldöttsége tisztelgett dr. Robu János polgármesternél és előterjesztette a tisztviselők ama követelését, hogy fizetésüket százszázhusz perccel emeljék fel és hogy a munkaidőt hat és fél órában állapítsák meg. A polgármester azt felelte a küldöttségnek, hogy a válaszáért keresse fel őt hétfő délután. Ma meg is jelentek a kiküldöttek, akik előtt a polgármester kijelentette, hogy illetékes helyen előadta a tisztviselők kérelmét és beható megbeszélések után azt a tanácsot adhatja nekik, hogy két-három hétig várjanak türellemmel, mert addig a viszonyok okvetlenül javulni fognak. A kiküldöttek a polgármester választát tudomásul vették.

A kiutasítások.

Az ötös evakuáló-bizottság legutóbb 32 kiutasítás ellen beadott felelősségi utasítást el. Az aradi evakuáló-hivatal megkereste az evakuáltak névsorával a rendőrséget és kérte az eltávolításukat 24 óra belül. Az evakuáltak között van Zimmermann Lajos aradi Szabadság-téri kereskedő is. Zimmermann Lajos a múlt héten kihallgatáson jelent meg az itt időző Argetoianu belügyminiszternél, aki a kereskedő kérvényére rávezette, hogy a hatóságok hagyják továbbra is Aradon lakni. A bizottság ennek dacára kiutasította. A rendőrség még a mai nap folyamán végrehajtja az evakuáló-bizottság végzését.

A horvát helyzet.

BUCURESTI. Olasz forrásból jelentik, hogy a horvátországi zavargások fenyegető jellegűek. A mozgalom vezetői már nyíltan arra törekednek, hogy Horvátországot Jugoszláviától való elszakadásra bírják.

Felosztották a kisjenői főhercegi birtokot.

Az agrárreform-bizottság Barbu Sever táblabíró elnöklésével ma tartott tárgyalásán osztoztatta fel József főherceg-féle kisjenői uradalmat. Az uradalomhoz tartozó körülbelül 25,000 katasztrális hold területű legelőt, szántót és erdőt osztoztatta fel a bizottság husz, a környéken levő község gazdái között. Földet kaptak többek között Kisjenő, Erdőhegy, Szinte, Ágya, Nadab és Tözmiske lakói. Az agrár-reform-bizottság a lehetőség szerint figyelembe vette a reflektánsok kívánságait és nagyrészt teljesítette is azokat. Nem

osztotta fel a bizottság azokat a föld-területeket, amelyek az uradalmi épületek közvetlen közelében terülnek el. Ezek a területek ötszáz katasztrális hold területűek. Ezenkívül följánlott az uradalom vezetősége még körülbelül 2000 katasztrális holdnyi területű legelőt és erdőt, de erre egyik községből sem akadt reflektáns. Így ez a terület is az uradalom rendelkezésére maradt. A felosztásra került földterületeket katasztrális holdankint negyvennegyvenöt leiert kapták meg a gazdák.

Megsemmisítették a Levente-pőr ítéletét.

(Uj vizsgálat a vádlottak ellen.)

A temesvári összeesküvés-pörben a bucaresti legfőbb katonai bíróság megkezdte az ítéletek felelősségének tárgyalását. Mint ismeretes, Maly Józsefet, Schulcz Mátyást és még néhány vádlottat a timisoarai hadbíró az állam ellen elkövetett bűntett miatt 10-10 évi kényszermunkára ítélte. A

legfőbb katonai bíróság arra való tekintettel, hogy a vizsgálat során alkalmazott tolmács 25-ik életévét még nem töltötte be, megsemmisítette az ítéletet és az iratokat a vizsgálat újbóli lefolytatása végett a cluj-i (kolozsvári) hadbíróshoz tette át.

Megállapították az új bérkocsi-tarifát.

(A bérkocsisok tovább sztrájkolnak.)

A városi tanács szombat délután megállapította az új bérkocsi tarifát, amely a következő: A belvárosból az indóházig — várakozás nélkül — egyfogatu 6 lei, kétfogatu 10 lei; az indóháztól a belvárosba ugyanannyi. Sarkad- vagy Erzsébet-külvárosból a vasuti állomásig várakozás nélkül, vagy az állomásról Sarkad- vagy Erzsébet-külvárosba egyfogatu 10 lei, kétfogatu 15 lei; Ségá- vagy Poltura-külvárosból az állomásig várakozás nélkül vagy az állomástól Ségába vagy Polturába egyfogatu 15 lei, kétfogatu 20 lei. A belvárosból Ségába vagy Polturába a Neuman-gyárig egyfogatu 15 lei, kétfogatu 20 lei, ugyanoda félórai várakozással egyfogatu 20 lei, kétfogatu 30 lei. Ujaradra vagy Mikelakára egyfogatu 15 lei, kétfogatu 20 lei, Ujaradra vagy Mikelakára és vissza félórai várakozással egyfogatu 20 lei, kétfogatu 30 lei. Gájba és vissza félórai várakozással egyfogatu 25 lei, kétfogatu 30 lei; a várba, a volt közös- vagy a volt honvédhuszár-laktanyához egyfogatu 6 lei, kétfogatu 10 lei, ugyanoda és vissza félórai várakozással egyfogatu 15 lei, kétfogatu 20 lei. Órabér: a belvárosban egy órára egyfogatu 20 lei, kétfogatu 30 lei; az egy órai viteldij teljesen kifizetendő, egy óra után negyed óráért egyfogatu 5 lei, kétfogatu 8 lei 75 bani, fél óráért pedig egyfogatu 10 lei, kétfogatu 17 lei 50 bani; sétakocsizás

egy óra után egyfogatu 30 lei, kétfogatu 50 lei. Temetésnél óránként egyfogatu 20 lei, kétfogatu 30 lei; keresztelésnél, lakodalmaknál és alkalmi meneteknél 50 százalékkal több; a vámon túli meneteknél szabad az alku. Éjszakai fuvarozásnál este kilenc órától reggel 6 óráig a rendes menetdíjknál 50 százalékkal több fizetendő. A megrendelő vendég köteles a kocsi igénybevétele előtt előre bejelenteni, hogy a kocsit óraszámra kívánja. Az új tarifát a tanács megküldötte a bérkocsisok ipartársulatának, amely azt nem tartotta kielégítőnek és a tanácsi határozatot megfeleltette a prefektushoz. Addig, amíg a prefektus dönt, a bérkocsisok tovább is sztrájkolnak.

A vasut és posta tüntetik el az aprópénzt.

Több ízben megemlékeztünk a mindinkább fokozódó aprópénzhiányról, mely a kereskedelmi életet teljesen megbénítja. Az aprópénzhiány azonban nemcsak Aradon, hanem más nagyobb vidéki városokban, így Oradea-Mareen (Nagyváradon) is érezteti hatását a kereskedelmi életben. A Banca Nationala oradea-mareei (nagyvárad) fiókjának vezetője er. vonatkozólag a következőket mondotta egyik ottani hírlapírónak: — Már két ízben kaptunk aprópénzt, először tizenhárom millió, másodsor tizenkéte millió leit. Hol-

nap is várunk újabb szállítmányt. Ezt az összeget a vasut, posta, gyárak, bankok és magánosok között osztottuk szét, ennek dacára a hiány egyre nyomasztóbb. Értelmetlen, hogy a vasutnak és postának miért kell annyi aprópénzt, mikor a telektől csakis aprópénzt fogadnak el és nagyobb címletekből nem adnak vissza.

A 40 százalékos bonok bevétele.

A prefekturára a cluj-i (kolozsvári) belügyi államtitkárságtól a következő távirat érkezett: A pénzbevételeknél visszatartott, a 40 százalékos összegről szóló nyugtákat a legrövidebb időn belül be fogják váltani. Az a közönség körében elterjedt hír, hogy a nyugtákat nem váltják be és a visszatartott összegeket hadiadónak fogják tekinteni, a valóságnak nem felel meg. A közönség a spekulánsok mesterkedéseinek ne üljön fel, mert a nyugták át nem ruházhatók és a pénzt kizárólag csak a nyugta eredeti tulajdonosa veheti fel.

Orvosok jelentkezése.

A városi orvosi hivatal rendeletet kapott a belügyi államtitkárságtól, hogy az összes gyakorló-orvosok három napon belül mutassák be az orvosi hivatalnál okleveleiket, hogy azokat a hivatalos lapban kihirdessék. A kihirdetési díj husz lei, amit az orvosi hivatalban kell lefizetni.

Czernin gróf új háborút jósol.

RÓMA. A „Grenzboten“ című német lap, Czernin gróf tollából cikket közöl a német politika új tájékozódásáról. A cikk többek között a következőket mondja: Ha a jelenlegi helyzet tovább tart, akkor Európában nem lesz béke és az öreg kontinens rohamlépésekkel halad a csőd felé, miként azt Leynes is kimutatta, kitűnő könyvében. A háború alatt az idő Franciaországnak segített, most azonban az Németországnak alkalmas. Ha németország kijelentené, hogy helyre akarja állítani a békés Európát, akkor Európa minden részéről erkölcsi segítséget kapna. Az antantnak meg kell érteni, hogy Németország nélkül nem tudja megállapítani a belsevizmussal előretörését. Amely napon az antant ezt meg fogja érteni, akkor a versaillesi békeszerződés revíziója végzettszerűen bekövetkezik.

Az orosz-lengyel béke küszöbén.

HORSEA. A lengyelek békefeltételei teljes részletességgel elővannak készítve és kétségtelen, hogy amennyiben az orosz kormány színtén kívánja a békét, úgy az előzetes békeszerződés már néhány napon belül alá lehet írva. A lengyel kormány a békeszerződés tervezeténél figyelemmel volt a szovjetkormány jogos kívánságaira és az általuk kívánt garanciákat is hajlandók teljesíteni.

VARSO. A bolsevik békedelegáció megérkezett Rigába. A lengyel delegáció is elindult szerdán Varsóból. A béketárgyalások szombatán, szeptember 18-án kezdődtek meg. A lengyel delegáció tagjai ugyanazok, akik Minszkben voltak, ezenkívül néhány műszaki és gazdasági szakértő van közöttük, mert a lengyelek a békét minden részletre kiterjedőleg akarják megkötni. Dubizky a delegáció elnöke azon a nézetben van, hogy a békét három héten belül minden valószínűség szerint megkötik.

Bucurestiben szünetel a valuta-üzlet

Egy aradi bankember, aki napokig tartózkodott Bucurestiben és ott pénzügyi körökkel érintkezett, hazaérkezve a következő érdekes dolgokat mondotta el a bucaresti valuta-piacról az *Aradi Közlöny* munkatársának:

— A bucarestii penzpiacra valutában a bankok nem kötnek arbitrage-üzletet, ugyannyira, hogy a bucarestii piac még kevésbé rugalmas, mint az aradi. Ha valutára nem jelentkezik vevő, akkor a bankok szinte lehetetlen áron akarnak külföldi valutákat vásárolni. Így például, ha valaki dollárt akar eladni és a banknak nincs vételmegbizása, akkor a dollárért 85 leit sem lehet elérni. Ha azonban a bank vételmegbizással rendelkezik, akkor egy dollárért 48 leit fizet. Érdekes jelenség, hogy a lei árfolyama Párisban lassanként esik. Az utolsó két

nap alatt Párisban 100 lei 2 franknál nagyobb esést ért el, vagyis 100 lei árfolyama 31.5 frankról 29 frankra esett. Bucarestii bankkörök véleménye szerint azonban ez az esés nem lesz tartós. A lei árfolyamának esése befolyásolja a kereskedelmi életet, mert az árak drágulásait idézi elő. Ez a drágulás nem jut ugyan rögtön kifejezésre, mert a leu külföldi oszkevénye következtében ujonnan kialakult árak a Bucarestiben raktáron fekvő árakat nem érinti és csak az ujonnan beszerzett árakra vonatkozik. Az aradi valutapiac teljes egészében Bukarestire van utalva és itt is bizonytalanság uralkodik, aminek következtében pontos árfolyamokat most nem lehet megjelölni. Ma Aradon 84—41 leiert vásárolták, a márkát 101—102 baniért, a francia frankot pedig 4 leiert.

Román-magyar közeledés.

(Teleki Pál gróf miniszterelnök kijelentése)

A „Gazette de Prague” című cseh lap vezércikkben foglalkozik a Magyarország és Románia közötti diplomáciai viszony felvételével és a következőket írja: „Magyarország elhagyta a harcteret és a diplomáciai küzdőtér kedvéért és a nyugati hatalmakkal kezdett tanácskozni. Anglia, Franciaország és Olaszország szívből örvendtek ennek. A politikai sérelmek mindégnyike merész következtetésre adott alkalmat Magyarország területi integritásának helyreállítása kérdésében. Azonban a helyzet mindig azzal végződött, hogy csak egyszerű gazdasági viszonylatokat teremtett. A magyarok ekkor új barátokat kezdtek keresni. A legutóbbi időben a magyar sajtó tele van a magyar külpolitika új tájékozódásának szükségességével, melyet Romániához való közeledésben lát megvalósíthatónak. Ezt a közeledést meglegedéssel üdvözljük. Új és messze menő következtetéseket fűznek Romániának Franciaországhoz intézett azon óhaja kapcsán, hogy Magyarország fel akarja venni a diplomáciai érintkezést. A „Pester Lloyd” meglegedéssel állítja meg, hogy a románok többé nem ellenséges a magyaroknak. Románia magatartása a nagy borberejű európai kérdésekben — írja a lap — a civilizáció nagy hasznára lehetnének, ha valóban célja és nagy érdekek szolgálatába állna. A Romániával való jóviszony felvétele amál fontosabb, mert egyes szláv körök változhatatlan ellenséges érülettel viseltetnek Magyarország iránt. A „Pesti Hírlap” a két állam diplomáciai érintkezésében olyan eseményt lát, melynek következményei mélyrehatóak lehetnek. Ha Románia le akarja győzni a vörös áramlatot, előbb meg kell egyeznie a magyarokkal. A magyarok külpolitikai téren lemondtak az önfelettség politikájáról, és ma már minden erővel reális politikát követnek. Egyelőre megállapítható, hogy a magyarok a reális tényeket csodálatosan romantikus szemüvegen keresztül nézik. Ennek igazolására

elég, ha figyelembe vesszük azt az erőlködésüket, mellyel Romániát el akarják választani természetes szövetségeseitől. A Teleki Pál gróf miniszterelnök által a „Tägliche Rundschau”-nak adott interview értékes adalék, a magyar gondolkodás megítéléséhez. Míg a nagyhatalmak barátságát akarták megnyerni, addig a magyarok nagy hangon világgá kürtölték, hogy egyszersmindenkorra szakítanak Németországgal. Minthogy azonban fáradozásuk hiábavalónak bizonyult, visszatértek első szerelmükhöz. Szó sem lehet — mondja Teleki Pál — a magyarok ellenséges érzelméről a németek iránt, mert ezeket ép oly kevésbé tekintik idegeneknek Magyarországon, mint a háború alatt. Tagadhatatlan, hogy az antant és különösen Franciaország örömmel üdvözölte volna, ha elhídegiültünk volna Németország iránt, de a magyar nép nagy többsége azt vallja, hogy a magyar-német barátság továbbra is az lesz, ami volt. A „Dimineata” beszédhez a következő, nem épen találó megjegyzéseket fűzi: A legtapasztaltabb magyar államférfiak megeresztek néha az ilyen beszédet is, csak azért, hogy annál jobban szolgálják hazájuk ügyét. Németországon keresztül, Teleki Pál gróf, az antanthez szólott. Szavai legvilágosabban magyarázzák meg a legújabbban követt magyar politikát Romániával szemben.

Merénylet a cluji (kolozsvári) Mátyás szobor ellen.

A cluji (kolozsvári) diákgyűlés végső epilógusaként péntek éjjel merényletet követtek el a Szt. Mihály-templom előtt álló Mátyás-szobor ellen. A talpazat jobb oldalán álló Magyar Balázs kardját törték el és az egyik sarkantyúját, a baloldalon álló Kinizsi Pál kezében levő zászlórudat törték el középen. A feliratot már régebben kicserélték, most sor került

ugyilátszik az alakokra is. A rendőrség a nyomozást megindította a tettesek kipuhatólására, hogy az európai hírességű szobrot a mesterségesen feltűzelt sovinizmus tovább pusztításától megvédje.

MŰVESZET.

Sárga oszko.

Csepregi Mihálynak drámai mozzanatokban bővelkedő népszínműve került színre vasárnap este, amely alkalommal a színház zsúfolásig megtelt lelkes közönséggel. A mintaszerű, gördülékény előadás megérdemelte a közönség elismerését. Faludy Károly, mint rendező, ugyancsak kitett magáért és különösen a tömegjelenetek, amelyekben a színiskola növendékeit is résztvettek, voltak hatásosak. Várady Margit és Barics Gyula az igazi hamisítatlan népszínmű-stílust vitték a színpadra. Játékuk telve volt drámai lendülettel. Az édes-bus magyar népdalokat és a patyogó nótákat híven interpretálták. Földes Mihály művészi alakítást produkált, ugyiszintén Olasz Lajos. Follinsz né a töle megszokott egyszerűséggel és művészi önmérséklettel látszott. Kertész Dezső és Ács Mihály a koldusok szerepéből kabinet-alkatú csinátlak Várnay és Faludy, Károly kisebb szerepekben járultak hozzá az est sikeréhez. Győző főnök humorról alakította a zsidó börtöst. Szabó Gyula betyárnótájának frenetikus volt a hatása. Igen sokat mulatott a közönség a három cigányon: Id. Szabó Sándoron, Faludy Bélán és Galzszinszkin. A zenekart dr. Buják Sándor karmester vezrel dirigálta. A közönség ugylátszik szívesen veszi a régi népszínművek felújítását s ebből joggal lehet arra következtetni, hogy az igazgatóság minden héten másorra tíz egy népszínművet. (Ky.)

* Négy nagy operett következik egymásután a színházi hét műsorában, névszerint: Farsang tündére, Gróf Rinaldó, Csárdáskirálynő és Pünkösdi róza. Mind a négy a legnépszerűbb operettek közül való, amelyek bármelyikét szívesen látja viszont únként a közönség. Különösen érdekes lesz a repitje a Gróf Rinaldónak az új szereposztásra és felirattal kiállításra való tekintettel, mert a címszerepet most először játsza Szabó Gyula által baritonista s háttér énekes és táncos szerephez jutott Jakabffy Ilonka is. A hét utolsó napján ismét népszínmű van műsorban: A cigány. Ezuttal a cigány Győző-Ajzén, a közönség kedvenc komikusa lesz.

* A Modern Kabaré előadásai a Vadaskürtben minden este zsúfoló nézőtér előtt zajlanak le. Miután átalakítási munkálatok miatt az étterem rövid időre zárva lesz, a kabaré közönségének nagyszabású hideg buffet áll rendelkezésre.

* Stern Rózsika. Akik tegnap a kulturpalota nagytermében voltak, kivételes tehetségű fiatal, ugyiszólván gyermekszámba menő hegedűművésznőt ismertek meg Stern Rózsika személyében. A kis művésznő korához képest meglepő biztonsággal adta elő a legnehezebb koncertszámokat, így Mozart A-dur koncertjét, Sarasate Faust-antázáját és Hubay ismert csárdajelenetét. Brillians technika, biztos vonókezelés a külső atributeumai a fiatal leány-virtuóz művészetének, amelyhez mély, ges érzés és ide poézis járul. A szépszámú közönség lelkesen ünnepelte Stern Rózsikát, aki művészetének legelőjén áll és reményt nyújt arra, hogy később, amikor látóköre bővülni fog, a legkiválóbb hegedűművészek sorába fog emelkedni.

Gyufainség Aradon.

Hetek óta panaszkodik a közönség, hogy nem tud gyufát szerezni. A kereskedések nem árusítanak gyufát, mert már régóta nem tudtak nagyobb mennyiséget vásárolni. Vannak kávéházak, amelyeknek vendégek megváltóként üdvözlők azt a boldog halandót, aki égő cigarettával, vagy szivarral jelenik meg közöttük. A gyufainség oly nagy, hogy az emberek nagy része visszatért a régi fűtő-busz-korszakhoz. Némely kávéházban a vendégek szinte rohamot intéznek az ellen, aki gyufával rágyújt s hosszúra sodort paprossal szereznek tüzet az égő gyufaszárlól. A gyufainség a városi hatóságot is gondolkodóba ejtette. A város vezetősége rájött arra, hogy a cluji (kolozsvári) Monopol igazgatóság a Kornis Testvérek cégtől egy vagon gyufát foglalt le. A polgármester ma táviratilag kérte a Monopol-igazgatóságot, hogy az egy vagon gyufát oldja fel a zárlat alól. Ha a feloldás megtörténik, a vagon gyufát a közéletshenezési vállalat fogja szétosztani.

H I R E K

Az aradi vasutigazgatóság sorsa.

A cluji (kolozsvári) központi vasutigazgatóság likvidálása október hó 15-ig befejezést nyer. Az igazgatóság már semmiféle beadványt nem fogad el, sőt az egyes kerületi vasutigazgatóság beadványait is visszaküldik, azzal, hogy azokat a kerületi igazgatóság a saját hatáskörében intézze el. A brassov-i (brassói) kerületi igazgatóság felállítása küszöbön áll és a közel jövőben meg is alakul. Egy korábbi terv szerint a brassovi kerületi igazgatóság felállítása után sor kerül az aradi vagy a timisoarai kerületi igazgatóság felállítására. Az előjelék szerint a timisoarai kerületi igazgatóságot fogják felosztani. Mint határmenti kerületek egyenrangúak ugyan, az aradi azonban előnyben van a timisoarai (temesvári) igazgatósággal szemben, hogy különálló, modern épülete van. A timisoarai igazgatóság bérépületben van elhelyezve és a város külön épületet nem tud az igazgatóság rendelkezésére bocsájtani.

— ANATOL FRANCE NAGYBETEG. Páris. A Matin jelentése szerint Anatol France, a híres író súlyosan megbetegedett.

— REPÜLŐPOSTA PÁRIS ÉS KONSTANTINÁPOLY KÖZT. Lyon. Egy francia-román társaság és a török Jermány között megállapodás léte egy Páris és Konstantinápoly között létesítendő légi posta járatra vonatkozólag. A légi posta jövő év júniusában kezdi meg üzemét.

— BEFEJEZIK A VIZSGÁLATOT A LAKÁSHIVATAL PANAMISTÁINAK ÜGYÉBEN. A lakáshivatal panamistáinak ügyében hamarosan befejeződik a vizsgálat. Az utolsó kihallgatásokat Sommer Nándor vizsgálóbíró e hó 24-25-én tartja meg s akkor dönteni fog arról, hogy a vádlottak közül kiknek szükséges a fogvatartása a főtárgyalás megtartásáig.

— A VASÁRNAPI NÉPÜNNEPÉLY. Arad jótékony társadalmának minden ténylegje összefogott, hogy a városi ünnepben tegnap délután rendezett ünnepélyt minél sikerültebbé tegye. A farszórakozások busás eredménye is lett, mert nemcsak az óhajtott anyagi és erkölcsi siker koszorúja az ünneplő törekvéseket, hanem mert Arad város közönsége a legnemesebb és legvidámabb szórakozások közepette töltötte el vasárnap délutánját. A jóvedelemből a „Napközi Otthon” gyermekeit segíti fel a jótékony egyesület.

— KUN BÉLA LENIN TANÁCSADÓJA. Berlin. Kun Bélát Lenin első tanácsadójának tekintik Moszkvában. Kun Béla nagy tevékenységet fejt ki a sajtóban.

— ORVOSI HIR. Dr. Krauss József kórházi orvos, Wesselényi-utca 1. Rendel d. u. 3-4.

— SPORTEREDMÉNY. A sportkedvelő közönség vasárnap mindkét pályán elsőrangú sportot élvezett. Az AAC. pályán a több ismert játékosból álló vasutas csapat mutatkozott be. Ellenfele a meggyengült AAC. csapata volt. Az 1:1 eredmény híven fejezi ki az erőviszonyt. A vezető koalít Rápásy István, mit Kelly kiegyenlített Biró Bischoff Ferenc (ATE.) volt. — Az ATE. pályán a Kinizsi helyett az AVTK. kiváló fociball csapata vendégszeretettel a nagy-szerű formát mutató Törökvs ellen. Az első félidőben Korom centerozását Abai István Tamberger hálólabába, mit Valentini a második félidőben kettőre szaporított védhetetlen tizenegyesével. A Törökvs 2:0 arányú győzelmét ellenfele nem változtathatta meg. Biró: Lengyel Károly, (ATE.)

Nem kell esküt tenni a vasutasoknak.

A régen vajudó kérdés, a magyar vasutasok eskütétele nyer a közeljövőben elintézés. Az alkalmazottakat két osztályba csoportosítják, főtisztviselők és tisztviselők osztályába. Főtisztviselő, főellenőrök és titkártól felfelé, míg a tisztviselők csoportjába tartoznak a többi összes rangosztályban levő alkalmazottak. A főtisztviselőket hivatalból fel fogják szólítani, hajlandók-e átletni a CFR. státusba, míg a tisztviselőket, altisztviselőket, vonatkísérőket minden további eljárás nélkül besorozzák az új státusba. Sem eskü letételére, sem állampolgári hűségnyilatkozatra nem fogják őket felszólítani. Kérdést intéztünk informátorunkhoz, hogy ebben az esetben a főtisztviselők milyen álláspontot fogtak elfoglalni?

— A főtisztviselőknek még nincs kialakult álláspontjuk. Előreláthatólag az esküt nem fogják letenni. Valószínű azonban, hogy a kormány az eskü letételét nélkül is mellőzni fogja, tekintettel a vasutminiszter ama nyilatkozatára, hogy körutja alkalmazásával az összes szolgálati ágaknál, tekintet nélkül

arra, hogy az illető vezető a CFR. vagy még máv. státusban van, a legnagyobb rendet, fegyelmet és a szolgálatnak a legpontosabb ellátását tapasztalta. Erről különben a vasutigazgatóságokat körlevélben fogja értesíteni.

A vasutminiszter aradi látogatása alkalmával Paskutti igazgatótól öt tagú küldöttség kérelmezte közbenjárását, hogy a vasutasok honjait a lehető legrövidebb időn belül váltsák be. Az igazgató megígérte közbenjárását. A küldöttség rámutatott ezután arra a viszonyra, amely a CFR. és a Máv. alkalmazottak között fizetés tekintetében fennáll. Ha a máv. alkalmazottak a fizetést al pari (1:1) arányban kapják, még akkor is hátrányban vannak a CFR. alkalmazottakkal szemben. Az igazgató megnyugtatta a küldöttséget, hogy a státuszrendezés most van feldolgozás alatt, amely végeredményben a most még fennálló differenciákat kiegyenlíti. Az alkalmazottak jóvedelme körülbelül kétszeresen emelkedik a rendezés következtében.

Megkezdődnek a tárgyalások a színészek és az igazgató között.

Róna Deseő színigazgató szombaton válaszolt az erdélyi és hátráni közalkalmazottak szervezete helyi csoportjának a színészek bérmozgalma ügyében hozza intézett memorandumára. A színigazgató kijelentette válaszában, hogy elvi álláspontja értelmében a színész szakszervezettel nem hajlandó tárgyalni, mert a szintársulatok a színész egyesület szabályzatai értelmében működnek és ezek a szabályzatok az irányadók. Elvi álláspontja feuntartása mellett azonban hajlandó megbeszéléseket folytatni a munkás szakszervezeti tanács kiküldöttjeivel, hogy a megegyezés lehetőség-

gét előmozdítsa. A szakszervezeti tanács három kiküldöttje vasárnap felkereste Róna színigazgatót, aki élő szóval is kifejtette elvi álláspontját, de hangsúlyozta, hogy nem zárkózik el mereven a kisebb fizetésű színészek fizetésének felemelésétől. A megbeszéléseknek az lett a következménye, hogy a végleges döntést egy hétre elhalasztják. Róna Deseő színigazgató különben ma reggel a cluji (kolozsvári) színészkongresszusra utazott. A szintársulat tagjai közül Forgács Sándor és Takács Mihály már tegnap elutaztak a kongresszusra.

— BEVONULÁS. A tavasz folyamán tartották meg Aradon a 20-21-22 évesek sorozását nemzetiségre való tekintet nélkül. A napokban megérkezett Aradra a rendelet, amely szerint ennek a három korosztálynak november 1-én kell bevonulnia.

— SIRKÓAVATÁS. Vasárnap délután leplezték le László Sándornak, a volt 33-ik gyalogezred hősi halálát halt főhadnagyának síremlékét a zsidó temetőben. A gyászszertartáson nagyszámú közönség, az elhunyt rokonai, volt barátai vettek részt. Herzog Lipót rabbi magas szárnnyalású beszédben méltatta a hős katonatiszt érdemeit. Az impozáns síremlék márványból készült, a sarkvön egy oroszlan jelképezte a bátorságot, az oroszlan derekát pedig egy nyilvesző szeli keresztül.

— A VIDÉKI SPORT mai száma kimerítő tudósításokat közöl a legújabb erdélyi és külföldi sporteseményekről.

— AZ ARADI KÖZSÉGI IPAROS-TANONCISKOLÁBAN f. hó 22-én, szerdán kezdődnek a beiratások. Hétköznapokon délután 5-7-ig, vasárnap délután 8-11-ig a Ferenc-téri polgári iskolában. A tanoncok beiratáskor bemutatják iskolai bizonyítványukat és 40 (negyven) lelt fizetnek. Az igazgatóság kéri a tanonctartó mestereket és iparvállalatokat, irassák be tanoncaikat e hó folyamán, nehogy kénytelen legyen a feletlen

hatóságánál a be nem törtéket bejelenteni.

— JELENTKEZZENEK A KÁROSULTAK. Mintegy 150-200 ezer korona értékű fehérműt foglalt le a rendőrség három helyen egy betörő banda után való nyomozás közben. A lefoglalt holmuk legnagyobb részét női fehérműt képezik „Rózsai” bejegyzéssel. Azonkívül nagyon sok paplan-, párnahuzat, stb., B. R. és F. J. monogramokkal. A rendőrség értesít mindenkit, akit a legutóbbi időben lopás ért, hogy a fentjelzett fehérműt megtekinthetik és igazolt tulajdonosaik átvehetik a büntető osztálynál, Rasztik detektív csoportfőnöktől.

— AZ ARADI KÖZSÉGI KERESKEDŐ TANONCISKOLÁBAN f. hó 22-én szerdán kezdődnek a beiratások és pedig a Ferenc-téri községi közép (polgári) iskola épületében naponta délután 2-4 óráig. Minden tanonc köteles a beiratáskor utolsó iskolai bizonyítványát bemutatni, ugyanakkor fizet 40 lelt tandíjat és 5 lelt értesítő díjat. A tankönyvek és írószerek ára ugyanosak a beiratás alkalmával fizetendő. Kérem a kereskedőket, sziveskedjenek tanoncaikat még e hónapban okvetlenül beírtni, mert a jövő hó elsején, amikor a tanítás megkezdődik, kénytelen lesznek a be nem írt tanoncok főnöke az iparhatóságánál bejelenteni.

— ORSZÁGOS BIRKOZÓVERSENY ARADON. Vasárnap tartotta meg a Toldi Klub országos birkozó versenyét a nyári színházban. A verseny iránt nagy érdeklődés mutatkozott és az ország minden részéről sportklubja képviseltette magát. A verseny befejezése után a juri elnöke kiosztotta a díjakat a következőknek: Pehelysúly: Bajnok Tusz György (Toldi.) 2. Kuba (Toldi.) 3. Petrasku (Kinizsi.) Könnyűsúly: Bajnok Stern Pál (Toldi.) 2. Schenker (N.-Várad.) 3. Ocskó (Kinizsi.) Közép A. súly: Bajnok Vida (Kinizsi.) 2. Meigardt (Toldi.) 3. Szeles István (Toldi.) Közép B. súly: Bajnok Takács (Kinizsi.) 2. Baumann (Toldi.) 3. Hegedűs (Kinizsi.)

— LIGA TAGOKNAK kedden, folyó hó 21-én a Tökölly-téri sátorban zsírkiosztás maximális árban.

— NYOLCVANMILLIÓS LEHÁMISÍTÁS. Ploestből jelentik: Egy idős óta Ploesten és a megyében sok 500 leles hamis bankjegyet van forgalomban. A rendőrség a hamisító bandának nyomára jött és megállapította, hogy ebben az ügyben részben Ghica Lazareska ismert ploesti nagyparos is, akit Brasóban letartóztattak. A nyomozások során kiderült, hogy közel 80 millió értékű lelt hamisítottak. A nyomozások nagy titokban folynak.

— A DAIL HERALD ÉS A BOLSEVIKI PROPAGANDA. London. Az angol diplomáciai körökben és a sajtóban kínos megbotránkozást keltett az a hír, hogy Kamenev népbiztos londoni tartózkodási ideje alatt az egyik legnagyobb londoni újságot: A Daily Heraldot 80 ezer font sterlinggel meg akarta vásárolni a bolsevik propaganda céljaira. Kamenev nagymennyiségű ékszerrel hozott magával, amit azután Londonban értékesített, s ebből igyekezett a szükséges pénzt előkeríteni, azonban a lap az ajánlatot visszautasította. Mindezek dacára a lap igazgatóságának le kellett mondania, mert a kérdésről tárgyalásokba bocsátkozott.

MOZI.

* A mozgóképszínházak műsora. Szeptember 21-én az Apollóban: A korona titka II. kalandordráma. — Az Urániban: A fekete orchidea, dzsungeldráma.

* A korona titka II. az Apollóban. Kedden mutatja be utoljára az Apolló színház ezt a maga zsánerében szinte páratlanul álló kalandordrámat, amely már az eddigi előadásokon is a közönség legnagyobb tetszését váltotta ki.

* A fekete orchidea. Az olasz filmvilágban egyik leggyönyörűbb alkotásait tartja műsoron az Uránia színház. A dzsungeliek vadonjában játszódik a lebilincselésben érdekfeszítő történet, amelynek homlokterében egy körülrajongott szervedélyes asszony áll. A filmszenzációt kedden mutatja be utoljára az Uránia.

A szerkesztésért ideiglenesen:

SIPOS IVAN

(tele)

Censurat: ALEX. FRUINA.

NYILTÉR.

As ezen rovat alatt közléseket nem vállaltunk felelőséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felelhetetlen drága halottunk végtelességben megjelenését, mely által fájdalunkat enyhítani szivesek voltak, eseten fejezzük ki hálás köszönetünket.

Érv. Fischer Jenőné, és a gyászoló Fischer-Ackermann és Biró családok. 8908

Apró hirdetések

Levelezés.

FIATAL lakással rendelkező hölgyszerettségem keresem. „Diplomás 30”, jellegre Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 9915

Alkalmazás.

TISZTESSÉGES dolgos mindenestül vagy bejáró munkára felvételt. Strada Consistorium (Batthyány-utca) 23. I. em. jobbra. 1000

MINDENES SZAKÁCSNÉ kisebb erdélyi városba kétféle családdal azonnal belépésre kerestetik Bővebbet Edelspacher-utca 3. szám alatt. 3923

SZAKÁCSNÓ jó bizonyítvánnyal ruhához azonnali felvételt. Cím a kiadóban. 800

KÖMÜVES MUNKÁT olcsón vállalok vidékre is megyék, Schwarcz Antal Közép-utca 24. 3919

KÁRPITOS javít, átalakít, szakszereken, olcsón. Botond-utca 4. Zselezny. 3912

INTELLIGENS, hosszú bizonyítványokkal bíró német nevelő állást keres. Cím: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 9915

Vétel és eladás.

EGY SÖTÉT maszív hálószoba bútor eladó Flórián-utca 9. Ködszint balra. 9916

KÖLTÖZÉSHEZ alkalmas nagy utazókiosarok, szalon takaró, brilliáns kollé, antik álló óra eladó. Strada Cosbuc (Wesselényi-utca) 12. emelet. 3924

HÁROMSZÁZ HIL prima minőségű transport hordó eladó. Bővebbet az Aradi Kereskedelmi és Áruforgalmi R.-T.-nál (br. Bohus-palota.) 3920

FA esztergpad eladó. Cím: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 9915

EGY KOMPLET lakatos műhely berendezés eladó. Strada Bratlanu (Weitzer János-utca) 13. Főpostával szemben. 3909

BUTOROK, képek, függönyök eladók. Érdeklődés Széchenyi-malom iroda. 3910

KÉT SZOBA bútor eladó Strada Joan Rusu Sirlanu (Aulich L.-utca) 8. 3916

ZONGORA (Bösendorfer) eladó Strada Eminescu (Deák Ferencz-utca) 42. ajtó 22. 3918

KÖNYVTARAKAT, hangjegyeket, festményeket és bányagyműveket vesz Kerpel könyvkereskedés. 3924

ANTIK porcellán, bútor, szőnyegeket, festményeket magas áron vesz Salon Artistique, Boulevard Regina Mária (Andrássy-tér) 21. I. 10351

KÉZZEL SZEDETT fajtalmak (Jonathan Banett, Parmen, Sikulai stb.) kis és nagy gontételekben eladók. Érdekezni Alkalmás főnökség Homozó (Garabano), Arad megye. 8885

BOSENDORFER hangverseny zongora és kocsibunda Borosjenőn eladó. Cím a kiadóban. 3897

Ingatlan.

JÓFORGÁLMU vendéglő, kiserülettel, elfoglalható három szobás lakással, házzal együtt eladó. Cím a kiadóban. 3921

ELADÓ Aradmegyében 250 hold szántóföld kisebb parcellákban is. Cím a kiadóban. 3912

BELVÁROSBAN magánház elfoglalható lakással eladó. Cím a kiadóban. 3901

MEGNYILT a Központi Étterem. Elsőrangú konyha. Tomesvári Casinó sör. Kitűnő palackolt borok. Elsőrendű olgányzene. Figyelmes kiszolgálás.

Készítők Elza-kámför krémát

használaton, mely az arobort szappantól megóvja, megtisztítja. Kapható üvegtégelyben, békebeli minőségben

Hánu, Vas és Vojtek és Weisz drogeriákban.

Egy tégely ára 20 korona. 10041

Magán- és bérházak, szőlők, házak üzlettel, vendéglők elfoglalható lakással, cipész-műhelyek és üzletek eladók. Bővebbet: 9915

Wallinger adásvételi közvetítő irodájában Lázár-utca

Bel- és külföldi különlegességek érkeztek.

George Wajdits

„Jesus Seivo” gyógyszerára Boulevardi Begolo Ferdinand II. (János főherceg-ut.) 10381

Ajánlok 3778

férfi fehérneműt és nyakkendőt

a legújabbosabb áron. Készíték rendelésre vevő saját anyagából is férfi fehérneműt a legjobb kivitelben

Berán Béla, Arad, Perényi-u. 5.

„FORTUNA”

női-ruha készítő szalon, a színház hátsó bejáratával szemben. Elvállal mindenféle nő- és gyermek-ruhák készítését hozott anyagból is. Iskolai szeszokra kész ruhák és kötények raktáron. 3914

Megnyilt

a Strada Metianu és Plaza Catedralul (Furray- és Tökölly-tér sarkán) levő teljesen újoman berendezett

„Manta”-gyógyszertár

Összes bel-, külföldi gyógyszer, pipere- és kötszerek kaphatók. 9918

FIGYELEM! Iskolai gyermekruhák, őszi és téli felöltők nagy választékban! Nagyobb intézeteknek tömeges rendelésnél mintákkal kiutazunk! Állandóan nagy választék kész férfi- és női öltönyökben, őszi felöltőkben és téli kabátokban! Pontos munka! Külön mérték utáni osztály! Szíves megkeresést kérünk: 3489

Fratii Komlos si Muzsav Strada Metianu (Furray-utca) 8. sz.

WEISSMANN FÜLÖP

technikai irodája és kerakata **BUCUREST,** OMBRA VIOTREI 28, Passage Villacors. 3895

Állandó raktáron gyarak, malmok és fűrészmalmok részére: angol gépszijak, manilla-zsinór, fémek, forrasztó zinn 99°/₁₀₀-os, Klingerit, Asbest, asztalos envy, csövek, tisztító gypot, szögek, vasdrót, vashádog stb. Vilamos berendezések és életrámó felszerelési kellékek. Nagy létszámú raktár 110, 120, 150 és 220 Wolf. Továbbá: cipész szerszámok és Leonhardy tinta.

Ruhafestők figyelmébe!

Cégünk megazeroszt a berlini „AGFA” Anilin gyár képviselőjét egész Erdély részére. Rendeléseket a legrovidebb időn belüli szállításra elfogadjuk. Anilin festékek raktáron is. — Cím: **Mayer si Comp.** Arad, Hargit-utca 2. szám.

Iosif Kiss

kárpitos és díszítő Chortu Áron-utca 2. Elvállal mindennemű kárpitos munkákat és itálhás melletti poloskairást. 3915

Megnyilt!

Új perzsaszőnyeg javító műhely Bul. Reg. Maria (Andrássy-tér 26. szám, (Fischer Eliz-palota, az udvarban balra). Elvállal mindenféle perzsa, smyrna, karamania, gobelin szőnyegek és függönyök javítását és molytalanítását. Mindenféle perzsa szőnyegek vétele és eladása. 2978

SZAJD HUSZEIN

Új hordók kaphatók

M. Wiesernél

Str. I. I. Bratlanu (Weitzer J.-u.) 17. sz.

Prima minőségű

olesó tűzifa

kivántra felaprítva és házhoz szállítva kapható az 3892

Aradi Kereskedelmi és Áruforgalmi R.-T.-nál (br. Bohus-palota).

Csáky

óras, ékszerész és vésnök Aradon, Str. Horia (Széchenyi-u.) 1

Szakorás műhely és ékszer vésnöki műterem. 9971

Aranyat a legmagasabb áron vesz.

Lakás.

ELCSERELNEM szoba és konyhából álló házmeisteri lakószobát ugyancsak konyha és szobával bíró házaspárral. A lakásere meelőbb megtörténhet. Cím: Retezár János Sárosi-utca 6. szám. 3913

Ellátás.

EGY kisebb iskolás gyermek teljes ellátásra felvételt Kiss Ernő-utca 10. Hesz. 3917

Különféle.

PINCE BERBEADÓ, kitűnő 150 ML. ászokhordóval muszka szőlőben. Cím: Simay-fürdő. 9916

Elveszett

vasárnap este fél 8 és fél 9 óra között a Zoltán-utca, Besze János-utca és Bul. General Dragalina (Apponyi-köruton) a Kultur-palotáig egy szörme boa.

Kéretik a megtaláló 116 jutalom ellenében e lap kiadóhivatalában átadni. 3922

Eladó erdővágás

Száz éves prima tölgy és bükk 800 hold, kedvező fekvés, Aradmegyében. Cím e lap kiadóhivatalában.

Ezerjófi gyomorelixir

Kitűnő szer gyomorbetegségek, étvágytalanság, szédülés, fejfájás, gyomorgörccsök, gyomorégés, puffadás, étvágytalanság, rossz emésztés és székrekedés ellen. A hánygásból eredő betegségek, gyomor, bél, máj, vese, epe, lép, szívbajok légszét nehézségek ellen és mint páratlan vértisztító és véredény elmeszesedést gátló készítmény. Készít: 3769

Dr. Földes és Hehs

Az aradi kir. törvényszék.

P. II. 2435—2—920. szám.

HIRDETMÉNY.

Az aradi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Stökl Antalné szül. Durst Eva aradszentmártoni lakos részéről az 1911. I. t.-c. 733. §-ának 3. pontja alapján előterjesztett kérelem folytán az állítólag az olasz hadtörvény 1918. október 30-án lövés és bajonettszúrás folytán elesett Stökl Antal volt aradszentmártoni lakos holtmák nyilvánítása iránt az eljárást a mai napon megindította és az eljárást részére ügygondnokul dr. Mannheim Aladár aradi ügyvédet rendelte ki.

Felhívja a kir. törvényszék az eltűnt és mindazokat, akiknek az eltűnt életbenlétéről tudomásuk van, hogy a bíróságot vagy az ügygondnokot az eltűnt életbenlétéről értesítsék, egyszersmind közöljék azokat az adatokat, amelyekből az eltűntnek életbenléte megállapítható, mert ellenkező esetben a bíróság az eltűntet a jelen hirdetéseknek a Gazetta Ofizialeban történt harmadszori beiktatását követő naptól számított három hónap letelte után bírósággal fogja holtmák nyilvánítani.

Arad, 1920. évi június hó 28. napján. 3907

Dr. SCHUL. s. k.

Arad és butorszállítást egy helyben mint vidékre felelőség mellett vállal **LEOPOLD ELIAS si FIUL** szállító, Strada Eminescu (Deák Ferencz-u.) 86.